

Intervju sa Mirom Buconić, prof., županicom Dubrovačko-neretvanske županije

Razgovor vodio: Mato Tomljanović

Dubrovačko – neretvanska županija među prvima se uključila u projekt osnivanja mreže Zdravih županija. Razgovarajući s kolegama iz, najprije Istarske i Varaždinske županije, predstavnici najjužnije županije u Hrvatskoj stekli su iskustva i znanja, te primijenili nove metode rada, koje su im znatno pomogle u radu tada, ali koje uspješno koriste i danas. Naravno, potpora Dubrovačko – neretvanske županije je potrebna, a županijska slika zdravlja, odnosno Županijski plan za zdravlje, trebao bi postati sastavni dio razmišljanja o budućoj javnozdravstvenoj strategiji na našem području. O tome smo razgovarali sa županicom Dubrovačko – neretvanske županije Mirom Buconić.

1. Pitanje: Kakvo je Vaše mišljenje o projektu Zdravih županija, znate li koji su i koliko važnim smatrate određivanje pet zdravstvenih prioriteta u Dubrovačko – neretvanskoj županiji?

Odgovor: Tom projektu dajem apsolutnu potporu jer je jasno da će se tim modelom, kroz primjere dobre prakse utjecati na razvoj zajednice i unaprjeđenje zdravlja, kao i na stvaranje opće, društvene politike zdravlja. Potvrda tome su i značajna sredstva koja Županija Dubrovačko – neretvanska izdvaja za programe i projekte iz područja zdravstva 2 milijuna i 60 tisuća kuna, od čega za rad udruga samo 180 tisuća. Ulaganja su značajna i u programe javnih potreba iz područja socijalne skrbi – 765 tisuća kuna, od toga samo za rad udruga 150 tisuća kuna. Poglavarstvo Dubrovačko – neretvanske županije na svojoj je sjednici još 10. prosinca 2002. godine prihvatilo zaključak kojim se prihvaća projekt «Rukovođenje i upravljanje za zdravlje». Neposredno poslije toga isti je zaključak prihvatila i Skupština Dubrovačko –neretvanske županije, čime smo, zapravo, postali jedna od prvih hrvatskih županija u Republici Hrvatskoj koja je počela s edukacijom imenovanih članova posebnog povjerenstva, predlažući odgovore na pitanja koja su se procesom decentralizacije postavila pred lokalnu upravu i samoupravu. U tom povjerenstvu su: član Poglavarstva Županije zadužen za zdravstvo i socijalnu skrb, predstavnik Županije zadužen za društvene djelatnosti, dva predstavnika Županijskog zavoda za javno zdravstvo, predstavnik Centra za socijalnu skrb, predstavnici lokalne samouprave iz gradova Korčule i Metkovića, te jedan novinar. Pitali ste me znam li koji su zdravstveni prioriteti u Županiji. Da, znam koji su i znam da su do njih došli članovi tog povjerenstva, temeljem vlastitih istraživanja. Željela bih čitatelje časopisa upoznati s onim što je Županija do sada napravila, a imajući u vidu upravo tih pet zdravstvenih

prioriteta. Prevencija ovisnosti jedan je od zdravstvenih prioriteta. Od 2002. do 2004. godine u Dubrovačko – neretvanskoj županiji djelovao je Centar za prevenciju ovisnosti, kroz savjetovališta u Dubrovniku, Korčuli, Blatu, Metkoviću i Pločama. Od 2004. godine, prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, Centar ulazi u sustav Zavoda za javno zdravstvo, te postaje zasebni odjel tog Zavoda. Radi se na otvaranju novih savjetovališta u Smokvici i Veloj Luci, a postignuta je bolja organizacija, kvaliteta rada, ali bolja evidencija. Pomoć i njega u kući za starije i nemoćne osobe također je među zdravstvenim prioritetima u Dubrovačko – neretvanskoj županiji. 12. veljače ove godine otvoren je prvi Dnevni boravak – pomoć i njega u kući za Općinu Konavle. Izrađeni su i slični programi za gradove Metković i Ploče i općine Dubrovačko primorje i Lastovo, a Proračunom za 2007. godinu osigurana su sredstva za tu namjenu. Željela bih napomenuti da je Dubrovačko – neretvanska županija jedna od četiri županije u Hrvatskoj koja je sudjelovala u istraživanju potreba starijih osoba u sklopu europskog TTB, odnosno «Tipping the Balance» projekta. Njegov cilj je utvrditi zdravstveno socijalne potrebe starijih osoba, kako bi unaprijedili zdravstveno socijalnu politiku za starije osobe, ali i kvalitetu njihova života. Što se tiče sljedećeg zdravstvenog prioriteta, dugog čekanja na pregled i dijagnostiku, uvedena je nova organizacija i informatizacija, čime su liste čekanja smanjenje na najviše mjesec dana. Izuzetak je još uvijek ultrazvuk dojke na koji se čeka nešto više, kao i pregled kod onog liječnika kojeg sam pacijent odabere. Preostala su još dva zdravstvena prioriteta. Da bi se spriječio broj oboljelih od kardiovaskularnih bolesti, provedene su akcije «Reci DA nepušenju», emitirane su različite radio emisije, objavljeni novinski članci, te održana edukacija o radiopulmonalnoj reanimaciji vatrogasaca i policajaca, kao i predavanja u školama. Kroz Zavod za javno zdravstvo financiran je program «Prevencija kardiovaskularne bolesti – pravilnom prehranom do zdravlja». Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo, a iz rezultata analize hrvatske zdravstvene ankete, može se utvrditi da se u Dubrovačko – neretvanskoj županiji manje puši nego u ostalim dijelovima Hrvatske. Praćenje konzumacije sredstava ovisnosti među srednjoškolicima u periodu od 2001. do 2006. godine, također pokazuje trend smanjenja pušenja i među mladima. Prema provedenom istraživanju povjerenstva, mentalno zdravlje također je zdravstveni prioritet na našem području. Prateći potrebe unaprjeđenja mentalno zdravlja u našoj Županiji, na inicijativu Centra za socijalnu skrb Dubrovnik, otvorili smo, opet među prvima u Hrvatskoj, Savjetovališta za djecu, mladež, brak i obitelj. Rad Savjetovališta, osim Dubrovačko – neretvanske županije financiraju i Grad Dubrovnik, te Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

2. **Pitanje: Županijski Zavod za javno zdravstvo nositelj je projekta «Zdravih županija». Kakva je suradnja Zavoda i Županije, odnosno nadležnih županijskih službi, smatrate li da taj projekt treba podržati?**

Odgovor: Suradnja Zavoda za javno zdravstvo i Županije Dubrovačko – neretvanske je odlična. Zavod je tu, da kao stručna ustanova, uz ostale stručnjake iz zajednice, daje svoje procjene stanja i različite prijedloge, a Županija da te prijedloge uvaži u promišljanju zdravstvene politike i donošenju odluka. Smatram da projekt «Zdravih županija» treba i dalje podržavati, ali i osnažiti rad koordinacijskih tijela po pojedinim prioritetima, što bi trebalo pomoći daljnjem razvoju projekta i programa.

3. **Pitanje: Kako ocjenjujete suradnju Vas kao županice, ali i Poglavarstva Županije i Županijske skupštine sa Zavodom za javno zdravstvo?**

Odgovor: Već sam rekla da je naša suradnja odlična. Osim suradnje na projektu «Zdravih županija», Zavod za Županiju radi još nekoliko važnih programa, poput analize kakvoće mora na morskim plažama, nadzora nad zdravstvenom ispravnosti vode za piće, sudjeluje u radu važnih stožera; poput Stožera operativnog centra za provedbu Plana i intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora, Eko stožer za provedbu Plana i intervencija u zaštiti okoliša, Zdravstvenog stožera i Zapovjedništva zaštite i spašavanja Dubrovačko – neretvanske županije. Od ove godine počela je i zajednička suradnja na projektu kontrole širenja ambrozije u Dubrovačko – neretvanskoj županiji, a tu je i Program detekcije organskih polutanata – polikloriranih bifenila u okolišu.

4. **Pitanje: Mislite li da je u Vašem svakodnevnom radu, uz ostale obveze koje imate, važno razmišljati i o zdravlju stanovnika najjužnije hrvatske županije? Tu treba imati i na umu Domovinski rat, kao i posljedice koje je na stanovništvo morao ostaviti.**

Odgovor: Naravno da mislim da je itekako važno razmišljati o zdravlju stanovništva, bez obzira na moje obveze. Zdravlje je apsolutni prioritet svakog čovjeka. Imajući u vidu Domovinski rat i posljedice koje je ostavio na stanovništvo naše Županije, ponovno bih spomenula rad Savjetovališta za djecu, mladež, brak i obitelj ili uskoro Obiteljskog centra čiji su djelatnici spremni pružiti stručnu pomoć pojedincu i njegovoj obitelji. Treba spomenuti da u našoj Županiji djeluje i Centar za psihosocijalnu pomoć stradalnicima Domovinskog rata koji je, inače, u sastavu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

5. **Pitanje: Projekt «Zdravih županija» za cilj zapravo ima izraditi «Županijski plan za zdravlje», koji može biti dobar pokazatelj Vama kao županici koji su najvažniji**

javnozdravstveni problemi na području Županije. Mislite li da je taj plan važan i može li pomoći Vama i Vašim suradnicima u daljnjem radu, ponajprije na području javnog zdravstva?

Odgovor: Dobro je imati takve pokazatelje, takvu sliku zdravlja, kao što je ima naša Županija, a koja se temelji na stručno iskazanim pokazateljima. Na taj način možemo ciljano djelovati na rješavanje prioriternih problema naše Županije, što zapravo i činimo.